

Ministerie van Justitie en Veiligheid via
internetconsultatie.nl

Datum : 01 juli 2024
Onderwerp : Reactie Consultatie CER/Wwke
Ons kenmerk : 96377/MB
Voor informatie : Mariëlle Basten
basten@vewin.nl
070 3490 883
Bijlage(n) : -
CC : -

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

Op 21 mei 2024 is een nieuwe consultatie gestart voor de implementatie van de Europese richtlijnen 2022/2555 (hierna genoemd: NiS2) en 2022/2557 (hierna genoemd: CER). De Europese Unie verplicht de lidstaten op grond van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie om richtlijnen te implementeren in nationale wetgeving.¹ U heeft ervoor gekozen om de NiS2 te implementeren in de Cyberbeveiligingswet (hierna genoemd: Cbw) en de CER in de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (hierna genoemd: Wwke).

Vewin heeft twee zienswijzen ingediend voor zowel de Cbw als voor de Wwke. Deze zienswijze betreft de Wwke. Gezien het feit dat de Wwke voor de drinkwatersector van essentieel belang is, maakt Vewin graag gebruik van deze consultatie.²

Algemene opmerkingen vooraf

De drinkwatersector is in het algemeen positief over de CER en het voorliggende wetsvoorstel, de Wwke. Het doel van de CER-richtlijn is *“om kritieke entiteiten op de interne markt enerzijds weerbaarder te maken en anderzijds te helpen om te waarborgen dat diensten die essentieel zijn voor de instandhouding van vitale maatschappelijke functies of economische activiteiten van de interne markt in stand blijven.”* Dit ziet Vewin terug in het wetsvoorstel en de Memorie van Toelichting (hierna genoemd: MvT).

Aandachtspunten

Vewin heeft een aantal aandachtspunten die wij graag met u delen.

Samenhang Cyberbeveiligingswet en de Wet weerbare kritieke entiteiten

Vewin wil als eerste aandachtspunt de samenhang tussen de Cbw en de Wwke benoemen. In de MvT richt de Wwke zich op natuurlijke en door de mens veroorzaakte risico's die negatieve gevolgen kunnen hebben voor de verlening van essentiële diensten. De Cbw richt zich tot

¹ Artikel 288 tweede lid VWEU.

² De drinkwatersector is aangewezen als kritieke entiteit op grond van artikel 5(1) van Richtlijn (EU) 2022/2557 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 betreffende de weerbaarheid van kritieke entiteiten en tot intrekking van Richtlijn 2008/114/EG van de Raad jo. artikel 2(6) van gedelegeerde verordening (EU) 2023/2450 van 25 juli 2023 van de Europese Commissie tot aanvulling van Richtlijn (EU) 2022/2557 van het Europees Parlement en de Raad door de vaststelling van een lijst van essentiële diensten.

netwerk- en informatiesystemen, inclusief de fysieke omgeving. Beide wetsvoorstellen kennen een zorgplicht, een meldplicht en een eigen toezichtregime.

Het is belangrijk dat de verplichtingen uit de Wwke, Cbw en sectorale wet- en regelgeving³ zoveel mogelijk op elkaar worden afgestemd en de uitwerking van de vereisten uit de Wwke plaatsvindt in sectorale wet- en regelgeving zodat één integraal kader blijft bestaan voor de drinkwaterbedrijven. Wij pleiten ervoor dat aansluiting wordt gezocht bij bestaande planvorming en één loket voor alle meldplichten om dubbele verplichtingen en lastendruk tegen te gaan.

Daarnaast pleit Vewin ervoor om in sectorale wet- en regelgeving expliciet vast te leggen dat bij entiteiten die onder beide wetten vallen, het toezicht op de naleving van de verplichtingen die voortvloeien uit de Wwke, de Cbw en de Drinkwaterrichtlijn zo wordt ingericht dat dit plaatsvindt op basis van één overkoepelende en integrale risicoanalyse en één pakket aan (aanvullende) maatregelen.

Borgen van vertrouwelijkheid van informatie

Artikel 32 lid 1 van het concept wetvoorstel luidt

De bevoegde autoriteit, het centrale contactpunt en Onze Minister kunnen elkaar, de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 30, de bevoegde autoriteit van een andere lidstaat van de Europese Unie die op grond van artikel 9 van de CER-richtlijn als zodanig is aangewezen in het nationale recht van die lidstaat, en de Europese Commissie vertrouwelijke gegevens verstrekken indien en voor zover:

- a. dat noodzakelijk is ter uitvoering van hun taken uit hoofde van deze wet;
- b. de verstrekking beperkt blijft tot die vertrouwelijke gegevens die noodzakelijk zijn en verstrekking evenredig is aan het doel van die verstrekking;
- c. de vertrouwelijkheid van die vertrouwelijke gegevens is gewaarborgd;
- d. de veiligheids- en commerciële belangen van de betrokken entiteit worden beschermd.

Vewin vraagt zich af wat wordt verstaan onder ‘vertrouwelijke’ gegevens en onder welke voorwaarden deze gegevens tussen de bevoegde autoriteit, het centrale contactpunt, de Minister van JenV, en de Europese Commissie kunnen worden uitgewisseld?

Een zorgpunt is of de vertrouwelijkheid van informatie bij rapportageverplichtingen vanuit de lidstaten aan de Europese Commissie, voldoende kan worden gewaarborgd. In de Europese Unie is de transparantie en openbaarmaking van documenten geregeld in Verordening (EG) 1049/2001.⁴ Deze verordening gaat uit van het principe dat een zo ruim mogelijke toegang tot documenten wordt gewaarborgd.

Op basis van Europese regelgeving en een uitspraak van het Hof van Justitie⁵, is er een aanzienlijk risico dat als een beroep wordt gedaan op het openbaar maken van documenten en/of gegevens, informatie over de vitale infrastructuur die in Nederland als vertrouwelijk wordt aangemerkt, (bijvoorbeeld locaties van winputten), alsnog openbaar moet worden gemaakt.

³ Hiermee wordt Drinkwaterwet- en regelgeving bedoeld.

⁴ Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie.

⁵ HvJ EU 28 november 2013, Case C-576/12 P, ECLI:EU:C:2013:777 (*Jurašinović tegen de Raad*) r.o. 45.

Vewin wil voorkomen dat de situatie zoals hierboven omschreven kan ontstaan en informatie die in Nederland als vertrouwelijk wordt gekwalificeerd, in verband met rapportageverplichtingen aan de Europese Commissie, alsnog openbaar gemaakt moet worden. Het verzoek van Vewin is om in het wetsvoorstel en/of de MvT nader in te gaan hoe de vertrouwelijkheid van informatie van kritieke entiteiten zal worden gewaarborgd.

Vewin wil de wetgever wijzen op de mogelijkheid van de Europese wetgever om deze vertrouwelijke documenten op voorhand aan te merken als ‘TOP SECRET’, ‘SECRET’.⁶ Dit maakt het voor de Europese Commissie eenvoudiger om vertrouwelijke informatie uit Nederland te beschermen tegen openbaarmaking. Vewin vraagt zich af of hiermee in alle gevallen de vertrouwelijkheid in Europees verband kan worden gewaarborgd.

AMvB en implementatieproces

Zorgplicht

Vewin onderschrijft het uitgangspunt dat het aan kritieke entiteiten zelf is om – op basis van een eigen risicobeoordeling en tegen de achtergrond van de risicobeoordeling van de bevoegde autoriteit – vast te stellen welke technische en organisatorische veiligheids- en beveiligingsmaatregelen passend en evenredig zijn om te voldoen aan de gestelde doelvoorschriften. Het is aan de toezichthouder om te beoordelen of de genomen maatregelen voldoende zijn om de risico's waarmee de drinkwatersector kan worden geconfronteerd, beheersbaar te houden.

Vewin vindt het erg belangrijk dat wordt aangesloten en voortgeborduurd op de bestaande systematiek, planvorming, werkwijzen en normenkaders die worden gehanteerd via reeds bestaande wettelijke verplichtingen. Het is de taak van de toezichthouder om vervolgens te beoordelen of de genomen maatregelen voldoende zijn om risico's te mitigeren en/of de weerbaarheid van de kritieke entiteit voldoende is gewaarborgd. Een risico-gebaseerde aanpak zou daarbij het uitgangspunt moeten zijn.

Meldplicht

De Wwke verplicht kritieke entiteiten om incidenten die de verlening van hun essentiële diensten aanzienlijk verstoren of kunnen verstoren, zo spoedig mogelijk te melden bij de bevoegde autoriteit. Vewin pleit voor het vaststellen van een proportionele en risico-gebaseerde drempelwaarde voor de meldplicht van aanzienlijke verstoringen. Dit heeft te maken met de lastendruk die de meldplicht met zich meebrengt. SMART geformuleerde drempelwaarden helpen daarbij om eventuele discussie in de praktijk tussen entiteiten, toezichthouders of de (vak)minister, die verantwoordelijk is voor de beleidssector van de kritieke entiteit, te voorkomen.

⁶ Artikel 9(1) Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie.

Vewin vindt het belangrijk dat de continuïteit van de essentiële dienstverlening en/of borging van de leveringszekerheid, als uitgangspunt wordt genomen. De meldplicht moet gericht zijn en blijven op (mogelijke) continuïteitssituaties. Vewin wil graag betrokken worden bij de uitwerking van de AMvB van de parameters om de drempelwaarde voor de meldplicht te bepalen. Dit is voor Vewin belangrijk, omdat de drinkwatersector de meeste kennis in huis heeft om te beoordelen of de continuïteit van de essentiële dienstverlening en leveringszekerheid in gevaar komt of dreigt te komen.

Ondersteuning aan kritieke entiteiten

Vewin steunt de insteek van de wetgever dat de bevoegde autoriteit de kritieke entiteit steunt en de samenwerking opzoekt om de weerbaarheid van de entiteit (verder) te versterken. In artikel 10, tweede lid, van het wetsvoorstel wordt de suggestie gewekt dat de samenwerking en ondersteuning zullen bestaan uit het uitwisselen van informatie en best practices. Tevens kan, na overleg met de Minister van Justitie en Veiligheid, de samenwerking ook bestaan uit:

- a) het opstellen en ontwikkelen van richtsnoeren en methodologieën;
- b) het verlenen van bijstand in het geval van crisis- of noodsituaties;
- c) het helpen bij de organisatie van oefeningen om de weerbaarheid van de kritieke entiteiten te testen;
- d) het verstrekken van advies aan het personeel van kritieke entiteiten; en
- e) het geven van opleidingen aan het personeel van kritieke entiteiten.

Als de wetgever voornemens is om dit vast te leggen in een AMvB, dan wil Vewin graag meedenken over de invulling van de ondersteuning en samenwerking.⁷

Wij stellen het op prijs als deze zienswijze en onze positie wordt betrokken bij de totstandkoming van de Wwke.

Met vriendelijke groet,

drs. J.H. de Groene
Directeur

⁷ In het wetsvoorstel is de grondslag om een AMvB op te stellen verwerkt in artikel 10, tweede lid, Wwke.